

střídat boj výsadku jako celku s činností jednotek při plnění samostatných úkolů. Různé varianty budou záviset na charakteru úkolu, situaci na frontě a zvláště v týlu nepřítele, na složení a síle vzdušného výsadku, terénu a řadě dalších podmínek. Po vysazení může kompaktní výsadek bojovat až do splnění bližšího úkolu, pak se může rozptýlit po jednotkách na velký prostor a plnit samostatné úkoly zaměřené převážně na ničení důležitých objektů, dezorganizaci velení a činnost týlu nepřítele. Po splnění bližšího úkolu, jehož cílem bude zpravidla ovládnout a zničit důležitý objekt v nepřátelském týlu, může výsadek jako celek uskutečnit manévr do nového prostoru, zmocnit se důležitého rajónu (čáry nebo objektu) a tento udržet do příchodu pozemních útočících vojsk, nebo přehradit na výhodné čáře komunikace a zabránit nepříteli zasadit zálohy na rozhodujícím směru. Následujícím úkolem může být také udeřit na nepřítele z týlu vstřícně vlastním útočícím vojskům a pomoci jim tak rychle zničit protistojícího nepřítele. Není vyloučena ani varianta, kdy výsadek bude vysazen rozptýleně po útvech (jednotkách) a po splnění bližších úkolů, které budou spočívat převážně ve zničení důležitých objektů, přejde výsadek k soustředěné činnosti v novém prostoru s cílem udržet jej a zabezpečit rychlé tempo útoku pozemních vojsk.

Kromě uvedených příkladů je celá řada různých způsobů činnosti zabezpečujících aktivnost a manévrovost a tím i možnost vzdušného výsadku poměrně malými silami způsobit nepříteli velké ztráty.

Bude-li vzdušný výsadek nucen se bránit, musí bojovat rovněž vysoce aktivním způsobem, způsobem boje na zdrženou na jednotlivých směrech, doplňovaným vhodně volenými přepady a léčkami a bojem malých diverzních skupin v mezerách obranné sestavy.

Použití vzdušných výsadků v boji a operaci bez použití jaderných zbraní nikterak činnost štábů a jednotek vzdušných výsadků nezjednoduší, naopak v některých otázkách plánování vysazení i samotné bojové činnosti zkomplikuje.

Materiální a zdravotnické zabezpečení operace zahájené bez použití jaderných zbraní

Podplukovník Vladimír Peřina

Příprava vojsk a vojensko-teoretické myšlení posledních let byly zaměřeny skoro výhradně na činnost vojsk s použitím jaderných zbraní. Způsobu vedení operací za použití jaderných zbraní a ostatních prostředků hromad-

ného ničení byla podřízena organizace vojsk i týlu, činnost štábů i taktika druhů vojsk a činnost služeb.

Směrnice pro operační přípravu na rok 1964 stanoví „Větší pozornost věnovat přípravě a vedení operací bez

použití jaderných zbraní. Naučit se organizovat rychlý přechod od tohoto způsobu vedení operace k operaci vedené za použití jaderných zbraní“.

Tento úkol byl vyvolán rozvojem nových koncepcí na vedení války podle nichž někteří teoretikové NATO zastávají názory, že válka podle koncepce „strategie pružné reakce“ může být zahájena bez použití jaderných zbraní. Podle této teorie by jaderných zbraní bylo použito až v průběhu války.

Chceme-li posoudit způsob boje bez použití ZHN, musíme vycházet z nové organizace vojsk, která se vyznačuje:

- zvýšeným počtem tanků;
- sníženou palebnou silou hlavního dělostřelectva;
- sníženou schopností letectva k podpoře pozemních vojsk;
- možností použití raketových zbraní s tříštivo-trhavou náplní;
- zvýšenou pohyblivostí vojsk i týlu.

Tato organizace vojsk umožňuje boj formou střetného sražení s obklíčováním již v taktické hloubce, rychlým pronikáním tankových uskupení vzniklými mezerami s úkolem obsadit a udržet v součinnosti s výsadky klíčové objekty v hloubce nepřátelské sestavy a zabezpečit tím zasažení dalších operačních sledů.

Přitom bude nutné vycházet ze zvláštností boje bez použití jaderných zbraní:

- zahájení operace s překvapením,
- sestavy svazů musí zabezpečovat získání převahy v poměru sil (maximum sil v 1. sledu),
- prodlouží se letecká a dělostřelecká příprava,
- tempo postupu vojsk se oproti tempu při použití ZHN sníží asi o polovinu,
- zmenší se hloubka úkolů nebo prodlouží doba trvání operace,

— častěji bude docházet k přechodu vojsk do obrany na směrech, přičemž likvidace obklíčeného nepřítele bude vyžadovat delší dobu,

— může docházet ke kratším operačním přestávkám mezi armádními operacemi.

Plánování operace bez použití jaderných zbraní bude probíhat podle zásad pro přípravu operací za použití jaderných zbraní, tj. budou uplatňovány požadavky na rozptylování sestavy, vedení operací v širokých pásmech, na směrech apod. Bude však nutno uplatnit nový prvek a to snížení tempa útoku. Plány operací by bylo tedy výhodné zpracovávat na použití jaderných zbraní v několika variantách. Jednou z variant by měla být operace bez použití jaderných zbraní.

*

Materiální a zdravotnické zabezpečení při plánování a vedení operací bez použití jaderných zbraní bude ovlivněno:

- zvýšením spotřeby, hlavně munice dělostřelecké, tankové, protiletadlové a ženijní,
- sníženou spotřebou PHM,
- potřebou * připravit zvýšené množství munice na dělostřeleckou a leteckou přípravu,
- snížením tempa útoku a zvýšením doby trvání operace.

U týlu se to odrazí v těchto oblastech:

1. **Organizace týlu.** Protože v průběhu operace může být kdykoli použito jaderných zbraní, měly by se týlové útvary a zařízení na všech stupních rozmisťovat v těch vzdálenostech, jako při použití jaderných zbraní. Jejich přemísťování za vojsky by muselo odpovídat tempu postupu vojsk, to znamená že u pluku by se týl přemísťoval skoky po 15–20 km, u divize a armády 1X denně.

Při stanovení způsobu přemístění týlu nutno vycházet z toho, že týl pluku bude 2 i vícekrát denně přisunovat některé druhy materiálu a nemůže se proto odtrhnout od vojsk na více než 20 km. Přesunovat týl pluku častěji není možné zase proto, že týl pluku potřebuje 2—3 hod. času na manipulaci při tvorbě kompletů přísunu praporům.

Týl divize potřebuje k přísunu 8 až 10 hodin.

Není účelné přemísťovat týl armády na vzdálenost menší než 40—50 km.

OPFZ by se mohla rozmísťovat na vzdálenost okolo 100—150 km od PFZ nebo předcházející OPFZ, tj. zhruba každý 3.—4. den. Její dřívější rozvíjení by bylo neefektivní. PFZ by se měla rozvíjet až v době, kdy bude znám výsledek pohraničního sražení.

Zmenšil by se počet rozvíjených nemocničních základů, protože vzhledem ke vzdálenostem odsunu mohly by se nemocniční základny rozvíjet každý druhý den pro každou armádu.

Rozrušení železnic klasickými prostředky může být většího rozsahu než při použití jaderných zbraní, protože k tomu bude mít nepřítel více času. I přesto je však možno počítat s průměrným tempem obnovy 15—20 hod/den, protože se zvýšilo technické vybavení železnic a i když ničení bude ohniskové na více místech, nebude obnova na jednom místě tak rozsáhlá a zdržována zamořením v prostoru epicentra. Je tedy možno plánovat s obnovou jednoho železničního směru.

Tempo výstavby polního potrubí by odpovídalo tempu postupu vojsk. Po výstavbě 50—100 km potrubí bude výhodné vybudovat na něm výdejní sklad PHM a odtud přímo zásobovat armády.

Je možno uvažovat i o stanovení zadní hranice armádního týlového prostoru, zpravidla každý druhý den.

TVS frontu se přemísťuje skoky na vzdálenost 120—150 km. Při boji vedeném bez jaderných zbraní trvá nebezpečí napadení většiny míst velení, což nás nutí dodržovat zásadu o přemísťování míst velení v průměru 1X za dva dny. TVS armády by se přemísťovalo každý den.

2. Zásobování vojsk. Zvláštností zásobování vojsk bude nutnost zabezpečit, do určitého prostoru potřebné množství munice k dělostřelecké přípravě. Tento úkol je pro týl s neúplnými počty velmi složitý, a vyžaduje použití všechny dopravní prostředky bez ohledu na jejich podřizovanost. Byl by usnadněn, kdyby se již v míru plánovalo při dislokaci zásob ve stálých předsunutých skladech s touto variantou.

Změny ve spotřebě materiálu by vyžadovaly přisunovat některé druhy materiálu několikrát denně a to od stupně armády níže.

Tento úkol může být splněn částečným složením vezených zásob a využitím takto získaných vozidel k druhému přísunu nebo vhodnou kombinací přísunu „na sebe“ a „od sebe“, překročením některých zásobovacích stupňů apod.

Protože i v této fázi boje bude část raketového vojska v pohotovosti k zahájení jaderných úderů, bude přemísťování a doplňování týlových zařízení raketového vojska jedním z hlavních úkolů týlu.

Větší počet protiztečí a protiúderů u obou bojujících stran bude od týlu vyžadovat, mít v pohotovosti prostředky pro jejich zabezpečení a k tomu vytvářet pohyblivé zálohy některých druhů materiálů.

3. Zdravotnické zabezpečení bude zejména ovlivněno:

— snížením zdravotnických ztrát zhruba na polovinu (okolo 10 % celkových počtů vojsk);

(Při použití jaderných zbraní počítáme, že v průběhu operace bude ze zdravotnických ztrát 4–6 % způsobeno klasickými zbraněmi, 2–3 % chemickými zbraněmi, 2,5 % bojovými biologickými prostředky a 1 % budou nemocní. Počítáme-li, že spotřeba střeliva se zvýší o $\frac{1}{3}$ až $\frac{1}{2}$, že se ale zvýšila ochrana osob v tancích a obrněných transportérech, můžeme počítat se zvýšením zdravotnických ztrát na 5–7 %. Částečný vzestup zdravotnických ztrát může nastat i zvýšením použitím chemického střeliva).

— zvýšeným počtem lehce raněných z celkového počtu zdravotnických ztrát;

— rovnoměrnějším rozložením ztrát na bojišti;

— zjednodušením hyg. epidemiologické situace na bojišti.

Tyto zvláštnosti se odrazí v organizaci využití zdravotnických útvarů a zařízení a ve snaze uchovat zdravotnické útvary určené k ošetřování zranění způsobených jadernými zbraněmi. Tyto útvary se budou soustřeďovat ve zdravotnických zálohách, jejichž počet se pravděpodobně zvýší. Zdravotnické zálohy se budou přemísťovat tak, aby byly schopny při přechodu

k použití jaderných zbraní likvidovat následky v nejkratší době. Rovněž samostatné zdravotnické oddíly se nebudou zaplňovat.

4. **Silniční zabezpečení** by nemělo být podstatně ovlivněno způsobem boje bez použití jaderných zbraní. Je možné sice počítat se zvýšeným rozsahem ničení komunikací a objektů na nich, ale při systému využívání všech komunikací v pásmu činnosti by mohla být snížena potřeba obnovy vhodnou volbou odklonů. Při plánování silničního zabezpečení bude nutno brát v úvahu prostory, v nichž dojde k obklíčování, protože likvidace obklíčených vojsk si vyžádá delší časové údobí.

5. **Obrana a ochrana.** Cílem všech opatření týlu k obraně a ochraně musí být ochrana proti jaderným zbraním a ostatním prostředkům hromadného ničení. Hlavní pozornost bude nutné zaměřit na radiační průzkum, využívání a úpravu objektů k ochraně živé síly a rozptylování sestavy. Větší význam bude mít organizace maskování a protivzdušná obrana a ochrana.

Nařízení pro operační zabezpečení se bude zpracovávat včetně opatření k ochraně proti ZHN. Záchranné a uvolňovací odřady musí být organizovány; jádra ZUO budou vyčleněna.

Z á v ě r

Materiální a zdravotnické zabezpečení činnosti vojsk v podmínkách bez použití jaderných zbraní bude mít na všech stupních velení zvláštnosti, které se výrazněji projeví v armádním a vojskovém týlu při organizaci zásobování a v plánování zdravotnického zabezpečení ze stupně frontu.